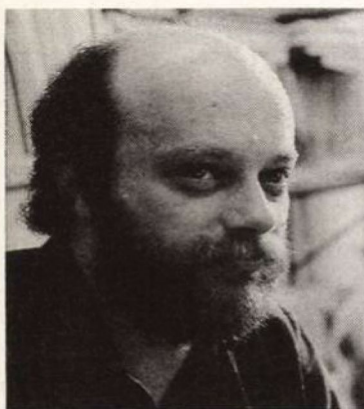


Száz év kárpótlás

Szabotáló levéltár?



A kárpótlási törvény hatálybalépése nemcsak a földhivataloknak ad sok munkát, hanem a levéltáraknak is. A Fővárosi Levéltár vezetője szerint olyan sokat, hogy azt a feltételek hiányában nem is lehet teljesíteni. A kérelmezők előtt kapuját bezáró levéltárat a főváros főpolgármestere adatszolgáltatásra kötelezte ugyan, ám a dolog e hatósági aktussal korántsem ért véget. A látszólag szintiszta ügyviteltechnikai eset politikai csata alapanyaga lett. Nej György először dr. Sepsey Tamást, az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal elnökét, majd pedig dr. Varga Lászlót, a „rebellis” levéltár vezetőjét kérdezte.

– Ön néhány napja azt nyilatkozta, hogy a levéltárak egyetlen feladata van: a rendelkezésre álló pénzüsszeg ismeretében el kell kezdenie a munkát. Érdekelne, mekkora és milyen pénzüsszagra gondolt, illetve mi a véleménye arról, hogy miért nem kezdte el a munkát a Fővárosi Levéltár?

SEPSEY TAMÁS: Szerencsés helyzetben vagyok, ugyanis kézhez kaptam a Magyar Levéltárosok Egyesülete ügyvezető választmányának és elnökségének a nyilatkozatát. Ők elhatározták magukat a Fővárosi Levéltárban történetektől, és megjegyzik, hogy a kormányzat jelentős összegeket és technikai eszközöket biztosít a levéltáraknak, így a Fővárosi Levéltárnak is a kárpótlási ügyek miatti többletmunkálatok fejében. Méltatlan dolog az emberek százait, ezreit várakoztatni, felesleges jövősmenésre kényszeríteni.

Amíg a pénz tart

– Nem akarták elvégezni?

S. T.: Nem. Nem kívántak semmiféle részt vállalni az ügyfélfogadásban.

– Tehát itt van egy szakmai kérdés, és van egy anyagi kérdés. Maradjunk először az anyagi kérdésnél. Ön azzal kezdte, hogy az egyesület azt írja: a kormányzat jelentős összegeket és technikai eszközöket biztosít a levéltáraknak. Ez a levél vagy nyilatkozat nem részletezi ezeket az összegeket? Mekkora összegről van szó?

S. T.: A kormányzat 16 millió forintot küldött el a levéltárak részére, ebből 1 millió 741 ezer forint jutott a fővárosi, és átlagosan 641 ezer forint a megyei levéltáraknak.

– Ha én a Fővárosi Levéltárban dolgozom, lehet, hogy elégedetlen vagyok. Közismert ugyanis, hogy 4,5 milliót kértek, és csak 1,7 milliót kaptak. Ez tulajdonképpen a kért összeg harmada, tehát nem sok.

S. T.: A Fővárosi Levéltár mindig 400 ezer ügyféltömegről beszél. Ez egy vélt, becsült adat. Lehetséges, hogy ennyi lesz, de lehet, hogy jóval kevesebb. Ezért mondtam én, hogy ez az 1 millió 741 ezer forint arra mindenképpen elegendő, hogy elkezdjék a munkát, és végezzék mindaddig, ameddig a pénz tart.

– Azt is mondta néhány nappal korábban, hogy ha a Fővárosi Levéltárban az anyagi és

a tárgyi feltételek hiányáról beszélnek, akkor az a közvélemény félretájékoztatása, hiszen a levéltár csak azt a munkát végzi ezután is, amit eddig. Ezt hogyan érti?

S. T.: Egyetlen kis szó azért kimaradt a cikkből: „részben”. A levéltár idáig is végezte azt a munkát, amelyet a kárpótlással kapcsolatban fog majd végezni: nevezetesen bizonyos okiratokat kikeresett a levéltárban, és ezekről másolatot adott ki a kérelmezőknek. Tehát ez a munka szakmailag semmiféle újdonságot nem jelent a levéltárosoknak.

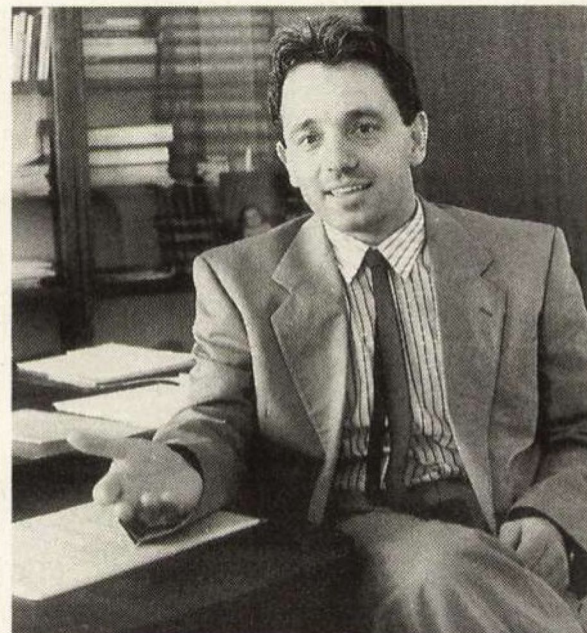
– Mire alapozta ön azt a korábbi kijelentését, hogy jó pénzért külső intézményeknek is végez munkát a Fővárosi Levéltár?

S. T.: Nagyon örülök, hogy ezt megkérdezte. Varga úr is megkérdezte tőlem a televízióban. Mondtam neki, hogy én ilyen kijelentést nem tettem. Ha az *Új Magyarország* cikkét még egyszer elolvassa bárki, abban az a kijelentés van tőlem: „megrendeléseket fogad el”.

– Elhangzott-e valahol az, hogy az izraeli kutatóközpont, a Jad Vasem részére is végez a Fővárosi Levéltár valamiféle szolgáltatást, akár jó pénzért, akár nem jó pénzért?

S. T.: Tőlem nem hangzott el, az biztos. Én is olvastam az újságban.

– Maradjunk akkor az ön eredeti kijelentésénél, nevezetesen hogy a levéltár mások, más külső megrendelők számára végez adatszol-



Sepsey Tamás: „Méltatlan dolog emberek százait várakoztatni”

gátatást. Ennek milyen összefüggésben van jelentősége a kárpótláshoz képest?

S. T.: Nem tudok megkülönböztetést tenni állampolgár és állampolgár között a tekintetben, hogy egyes személyek kutathatnak, kérhetnek információt, más személyek – nevezetesen a kárpótlással kapcsolatban – viszont nem kaphatnak, mert velük a levéltár nem kíván foglalkozni.

– Mi az ön véleménye vagy érzése: szakmai, anyagi vagy politikai okai vannak vagy voltak annak, hogy a Fővárosi Levéltár nem akarta úgy végezni a dolgát, ahogyan ezt ön vagy önök elképzeltek?

S. T.: Nem tudom. E tekintetben az tud nyilatkozni, aki utasítást adott arra, hogy szüneteltesék az ügyfélforgalmat.

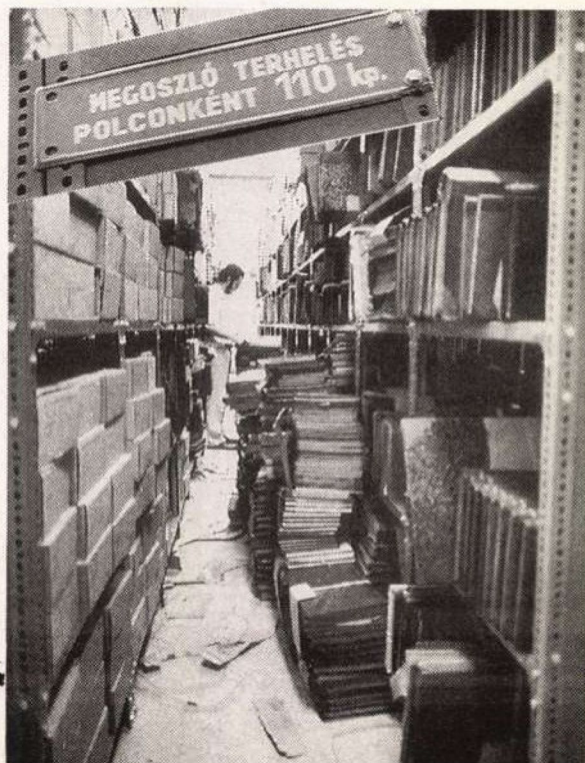
400 ezer ügyfél

– Az ügyfélforgalom szüneteltetésére ön, dr. Varga László, a Fővárosi Levéltár főigazgatója adott utasítást. Miért?

VARGA LÁSZLÓ: Először április 2-án jeleztük pontosan, hogy milyen előfeltételek kellene ahhoz, hogy a Fővárosi Levéltár végre tudja hajtani a kárpótlási törvényből várhatóan rá háruló feladatokat. Erre a levélre végül tegnap kaptam választ. Nem azokra a kérdésekre, amelyek abban foglaltattak, és a közte eltelt időben semmiféle írásbeli választ nem kaptam.

– Milyen feltételei voltak önnek?

V. L.: Célunk az volt, hogy miután öt telephelyen működünk, a telephelyek közötti kapcsolatot megkönnyíthessük. Tehát faxokat akartunk beszerezni – pont az ügyfelek érdekében, hogy ne őket kelljen küldözgetnünk –, továbbá számítógépre akartunk felvinni bizonyos adatokat. Erre kértünk 3,7 millió forintot, illetve bérjellegű kiadásokra és munkaerő felvételére 2 milliót. A levéltár nincs erre berendezkedve. Hivatalos részről – pont a Kárpótlási Hivatal részéről –



hangzottak el becsült adatok: országosan 1,5-2 millióra teszik ezt a számot, a fővárosban 400 ezerre. Én egyszer leírtam, hogy ha a 400 ezres szám helytálló, és közülük csak minden második ügyfél fordul hozzánk, akkor a levéltárnak a jelenlegi felszereltségével pontosan száz évre van szüksége ahhoz, hogy az utolsó üggyel is végezzon.

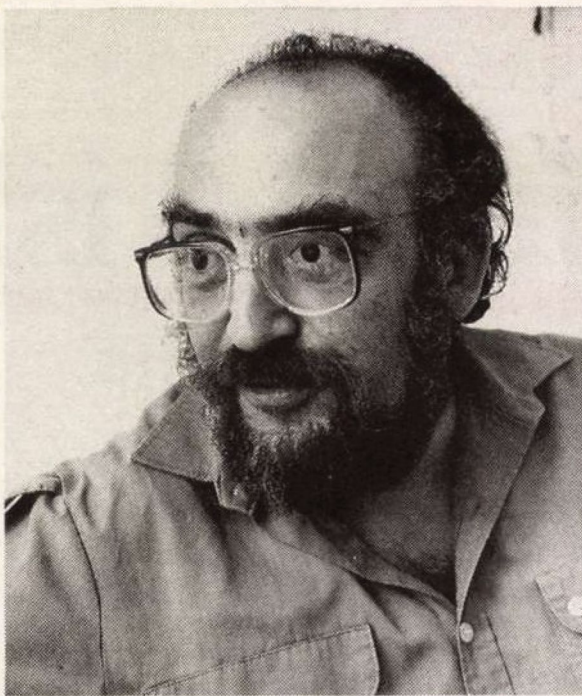
– Ezt komolyan gondolta, vagy csak fenyegetőleg jelentette ki? Mert arra is lehet gondolnunk, ugye, hogy a jövőt célba véve a Fővárosi Levéltár most jól felszerelné magát, arra hivatkozva, hogy pluszfeladatot kapott: a kárpótlást.

V. L.: Na most, hogy mennyire nem ez a helyzet: újabb javaslatot tettem a Kárpótlási Hivatal helyettes elnökének, Tütös Sándornak. Fölvettem, hogy a felmerülő költségeket elszámolás alapján a Kárpótlási Hivatal térítse meg. Nem állami támogatást kértem – ami szerintem a rendelkezésre álló pénzből lehetséges lenne –, hanem egy elszámolási rendszerrel gondoltam megoldani a kérdést. A javaslatom másik fontos része az volt – és itt érzek csúsztatást a különböző hivatalos szervek részéről –, hogy teljesen egyértelműen az ügyfelek érdekében fellépve azt javasoltuk, hogy az ügyeket a Kárrendezési Hivatal vegye át, s ne az ügyfeleket küldözgesse, hanem adja át nekünk vagy egy másik levéltárnak, a földhivatalnak, és kapja meg szintén postán ezektől az intézményektől a választ.

– A lényeg: intézménye végül is annyi pénzt sem kapott, mint amennyit igényelt, és ezért ön azt mondta, akkor az ügyfélforgalom szünetelni fog. Nem szabotázsakció ez?

V. L.: Mi nem szabotálunk. Mi követeltük, hogy tegyék a munkára alkalmassá a levéltárat.

– Kívülről szemlélve ezt az ügyet, úgy is tűnhet, hogy az összes vidéki levéltár rögtön elfogadta a rá kirótt új feladatokat, és megkezdte a végrehajtást, a Fővárosi Levéltár viszont kifogásokat keresett. Ez annál inkább így tűnhet, hiszen az önök szakmai érdekvédelmi szervezete, a levéltárosok egyesülete, illetve annak egy, illetve két szerve is elhatárolódott a Fővárosi Levéltártól. Mi a véleménye minderről?



Varga László: „Követeltük, hogy tegyék munkára alkalmassá a levéltárat”

V. L.: Ennek az egyesületnek nincsen ügyvezető elnöksége. Valóban választottak – ha jól emlékszem, júniusban – egy elnököt, egy alelnököt és egy titkárt, valamint egy választmányt, csak hogy utólag kiderült, hogy a három vezető funkcionárius közül kettő még csak nem is tagja az egyesületnek. Ezután ők ideiglenesnek tekintették a megbízatásukat, és most ebből az ideiglenes jelzőből ügyvezető lett.

– De miért nem kezdik meg a munkát? Kaptak egy bizonyos összeget, és joggal lehet hivatkozni arra, hogy az elegendő az induláshoz.

V. L.: Tisztázzunk valamit. Egyelőre egy fillért nem kaptunk. Változatlanul ígéreteket kapunk, és ezek az ígérek annyiban különböznek a korábbiaktól, hogy most a nyilvánosság előtt is elhangzottak.

– Nem vinné-e előbbre az ügyet, ha bizonyos kutatásokat átcsoportosítanának? Például ha szüneteltetnék, hogy más cégek végezzenek önöknél kutatásokat? Annál is inkább, mert ez az ügy néhány napja kemény politikai felhangot is kapott. Szóba került, hogy az izraeli Jad Vasem kutatóközpont is dolgozik vagy dolgoztat önöknél.

V. L.: Na most, ez csúsztatás. Itt – tudatosan – az ügyfélszolgálatnak és a kutatásnak az összekeverése folyik. Pedig ez két teljesen különböző dolog. Ami pedig a Jad Vasemet illeti, ez egy hamis hír: a Jad Vasem nem végez és nem végeztet nálunk semmiféle kutatást, sem a saját embe- reivel, sem a mieinkkel.

– Akkor honnan kerülhetett mégis elő ez a gondolat?

V. L.: Az Esti Hírlap szerint Katona Tamás mondta ezt a Gellért Szállóban az MDF-frakció ülésén.

– Mi most a helyzet?

V. L.: A főpolgármester utasítására megnyitottuk az ügyfélszolgálatot, kiadjuk az igazolásokat arról, hogy az ügyfelek a kérelmüket beadták. Ezt a Kárrendezési Hivatal a részükről elfogadja, mi pedig abban a pillanatban, hogy letelt a 90 nap, meg fogjuk tudni mondani, hány ügyet is kell földolgozni. Akkor van értelme vitatkozni a további pénzekről és a felszereltségi kérdésekről.

– Káján vigyorral most megjegyezhetném, hogy „na ugye, parancsra mégiscsak tudnak dolgozni”.

V. L.: Hangsúlyozom, mi eddig is dolgoztunk. Tehát miközben az ügyfélszolgálatot fölfüggesztettük, működött egy kárpótlási csoport. Egyébként olyan feladatokat látott el, amiket a Kárpótlási Hivatal nem. Tehát mi a munkát nem állítottuk le, mi egyszerűen azt közöltük, hogy amíg nincs meg a pénz, illetve a biztosíték arra, hogy ezt a munkát mi felelősen el tudjuk látni, addig nem fogadunk ügyfeleket. Ezzel egy pillanattal sem akadályoztuk a törvényt, hiszen – még egyszer hangsúlyozom – a törvény lehetővé teszi, hogy az ügyfél egyenesen a Kárrendezési Hivatalhoz forduljon.

JUTA • SPORTOS ELEGANCIA • BUDAPEST, ERZSÉBET (volt Lenin krt.) 20.

Juta órák
igényes
vásárlóknak
sporthoz,
pihenéshez
már
1200 Ft-tól

Juta a csúcsmínőség

bongó * 6-os lottó

* lottó * bongó

**LEGYEN
A SZERENCSE
PÁRTJÁN!**

SZERENCSEJÁTÉK RT.
A SZERENCSE KOVÁCSA

bongó * 6-os lottó

* lottó * bongó

lottó * borítékos sorsjegy * telelottó * totó * lottó * bongó *

**CHRISTINE
ARNOTHY
ismét
Budapestben!**

Az **Afrikai szél**, az **Utak a boldogsághoz**, a **Szeretem az életet**, a **győzelem ára**, a **fogoly bíboros**, a **Földi Paradicsom** és a **család barátja** világhírű szerzője találkozik olvasóival

1991. szeptember 6-án (pénteken)

11.00 órakor a Könyvruházban (VII., Rákóczi út 16.) és

14.00 órakor az Írók Boltjában (VI., Andrássy út 45.).

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!